

شترق

با کمتز شدن دمای هوای جنوب، «شالوهای مهاجر» میهمان مردم بندر بوشهر می‌شوند.
عکس: افسانه جعفری، باشگاه خبرنگاران جوان

یادداشت

رابطه افزایش جرائم با سیاست‌های کلان دولت‌ها

مبارز درفشه، وکیل دادگستری

از نظر جرم‌شناسان کاهش یا افزایش آمار جرائم در کشورهای مختلف به عوامل مختلفی بستگی دارد که این عوامل، علت و ریشه پدیدآمدن جرم در جامعه است و در اغلب کشورها، علل پیدایش پدیده‌ای به نام جرم، مشترک است نظیر عوامل سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و موقعیت جغرافیایی. کاهش یا افزایش جرم در جامعه، اعم از جرائم سیاسی و عمومی پدیده‌ای اتفاقی و تصادفی نیست و یک‌شبه هم به وجود نمی‌آید، بلکه فرایند و نتیجه تصمیمات کلان دولتمردان کشورهاست، به عبارت دیگر آمار جرم در هر کشوری معلول تصمیمات حاکمیت آن کشور است. متأسفانه آمار افزایش جمعیت زندانیان در کشور ما در چند دهه اخیر بسیار فراتر از درصد افزایش جمعیت کشور بوده است. بدیهی است همچنان که میکروب در شرایط مناسب رشد می‌کند افزایش بزهکاری هم تابع نوع خاصی از شرایط اجتماعی و زیست نامتعارف و معیوب است. بسیاری از ما تصور می‌کنیم

که هرگز مرتکب جرمی نمی‌شویم و گذرمان به زندان نمی‌افتد اما بررسی‌ها نشانگر آن است که هیچ مجرمی، داتا و مادرازاد بزهکار به دنیا نمی‌آید بلکه عوامل مختلفی دست به دست هم می‌دهند تا یک فرد سالم به یک بزهکار بدل شود. در همین شهر تهران با نگاهی گذرا درمی‌یابیم آمار جرائم در برخی مناطق، بسیار بیش از سایر مناطق است که به این مناطق مکان‌های جرم‌خیز اطلاق می‌شود و چنانچه تجربه نشان داده، برخورد‌های پلیسی و امنیتی و زندان تاکنون هرگز نتوانسته در کاهش ارتکاب این جرائم، اتفاق معناداری را رقم بزند. برای مثال کشور ما در جهان جزء کشورهایی است که در آن مجازات اعدام وجود دارد اما علی‌رغم این مجازات سنگین، در طول سالیان گذشته جرائم مستوجب مجازات اعدام نه تنها کم نشده بلکه به‌طور فزاینده‌ای افزایش یافته است، برعکس، در برخی از کشورها نظیر سوئد که مجازات اعدام وجود ندارد آمار جرائم تقریباً نزدیک به صفر است.

در همین سال‌های اخیر که شخصی تحت عنوان سلطان سکه اعدام شد، قیمت سکه تقریباً بین شش تا هفت میلیون تومان بود اما این اعدام نه مشکل گرانی و افزایش قیمت سکه را حل کرد و نه خرید و فروش سکه را محدود کرد، چون تا زمانی که تورم ۶۰درصدی در جامعه وجود دارد، تبدیل نقدینگی مردم به سکه و ارز امری گریزناپذیر است چنانچه قیمت سکه در روزهای اخیر از مرز ۱۳ میلیون تومان هم گذشت.

در حال حاضر، کشورهای پیشرفته جهان به جای توسعه سیستم قضائی و پلیسی، ریشه‌های پیدایش بزهکاری در جامعه را شناسایی می‌کنند و آن را با کارشناسی دقیق از بین می‌برند، یعنی به جای برخورد با معلول‌ها، علت‌ها را از بین می‌برند زیرا به اهمیت این امر بدیهی پی برده‌اند که همواره، پیشگیری کم‌هزینه‌تر از درمان است همچنان‌که اگر ریشه درختی خشک شود شاخه‌ها و برگ‌ها به خودی خود خشک خواهند شد ولی تا زمانی که ریشه در خاک زنده است هر چقدر شاخه‌ها را قطع کنیم باز مجدداً خواهند روید.

در بین عواملی که برای پیدایش جرم شمرده شده می‌توان گفت شرایط اقتصادی کشورها مؤثرترین عامل در پیدایش پدیده بزهکاری است، زیرا آمارها نشانگر آن است که آمار جرائم در کشورهای فقیر، بسیار بیشتر از کشورهای است که درآمد سرانه بالاتری برخوردارند و رابطه معناداری میان آمار جرائم با شرایط اقتصادی افراد جامعه وجود دارد.

برای مثال طبق اعلام بانک جهانی در سال ۲۰۱۲ درآمد سرانه کشور سوئیس که بالغ بر ۸۳۷۱۶ دلار بوده، آنگ رشد جرائم آن شش‌دهم درصد یعنی کمتر از یک درصد است. یا کشور دانمارک با ۵۷۹۷۵ دلار درآمد سرانه هشت‌دهم درصد و سوئد هم هفت‌دهم درصد روند ارتکاب جرائم آنهاست. این آمار در مقایسه با کشورهای فقیری مانند ونزوئلا ۵۳/۷، السالوادور ۴۱/۲ درصد، گواتمالا ۳۹/۹ و مکزیک ۲۱/۵ درصد، نشانگر آن است که آمار افزایش جرائم با شرایط اقتصادی افراد جامعه مانند دو‌کفه یک ترازو عمل می‌کند و کاهش قدرت

www.sharghdaily.ir

دوشنبه ۲۲ آذر ۱۴۰۰
۸ جمادی‌الاول ۱۴۴۳
۱۳ دسامبر ۲۰۲۱
سال نوزدهم • شماره ۴۱۶۸
۱۲ صفحه

اذان ظهر تهران ۱۱:۵۹
• اذان مغرب ۱۷:۱۲
اذان صبح فردا ۵:۳۶
• طلوع آفتاب ۷:۰۶

فardashargh@gmail.com

روزنامه‌نروا

نور نوشت

آیا سه موضوع تعرفه، ظرفیت و نسخه الکترونیک فقط به پزشکان و آنچه جامعه پزشکی نامیده می‌شود، مربوط است؟ آیا سایر اقسشار مردم و به‌خصوص فرهیختگان و اصحاب رسانه متولیان دانشکده‌های غیرپزشکی و… باید بی‌نظری خود را تا به آخر حفظ کنند و این موارد را شان فعالیت روشنفکرانه! ندانند؟ در تمام دورانی که این سه مسئله حیاتی مطرح بود، حتی یک نوشته یادداشت یا مصاحبه از یک غیرپزشک در حمایت از سلامت عمومی و مخالفت با این برنامه‌ها در یاد ندارم، حال آنکه طراحان این‌گونه برنامه‌ها عمدتاً غیرپزشک هستند. ببینیم این قواعد و تنظیمات نوظهور بیشتر به پزشکان مربوط می‌شوند یا عرصه عمومی، آن‌گاه که کسی بیمار شد و کارش به اورژانس کشید؟ ببینیم.

- در موضوع تعرفه بیمه‌ها یا پشتوانه نیروی دولتی، خودشان مبلغی به‌عنوان دستمزد برای پزشکان تعیین کرده‌اند که از پایین‌ترین دستمزد در افغانستان هم ۱۰ برابر کمتر است. پزشکان البته خون دل می‌خورند. هر چه می‌خواهید درباره دکترا بگویید ولی در چنین نقصان منابع مالی تهیه بهترین سروس‌ها به‌خصوص در بخش دولتی و آموزشی مقدور نیست. پزشکان اگر بتوانند یعنی اگر مراجعین زیادی داشته باشند، تعداد بسیار زیادی مریض می‌بینند. کارهای غیرضروری زمیایی و نظایر آن در رشته‌های دیگر زیاد می‌شود یا بدتر از همه به کارهای اقتصادی دیگر می‌پردازند. وقتی هم که کار خیلی دشوار شد رها می‌کنند و می‌روند به‌رحال این ماییم، به‌عنوان مردم، که درست معاینه نمی‌شویم و به‌وقت کافی در محطی خلوت برای معاینه و درمان دسترسی نخواهیم داشت.

- در بیمارستان‌های دولتی نمی‌توانی به‌راحتی حتی راه بروی. روی این جنس «بئجل» ویزیت هم نمی‌توان حساب کرد و درنتیجه نظارتی رویش صورت نمی‌گیرد و اعتماد نمی‌شود کرد، بارها و بارها باید به دکتراهی مختلف رفت، راستی این مسائل تنها به دکترا باقی‌نشر مربوط می‌شود یا ما به‌عنوان مردم هم در آن نقش داریم؟

- در بحث ظرفیت‌ها در این بلبشویی که درمان هم درست و باکیفیت انجام نمی‌شود تا چه رسد به

آکادمی

تعرفه، ظرفیت، نسخه الکترونیک و ما مردم

بابک زمانی

نورولوژیست

آموزش، می‌خواهند ظرفیت‌های پزشکی را زیاد کنند. آن‌هم ظرفیت‌هایی که هرچه‌بیشتر آن را به سهمیه‌ها اختصاص می‌دهند. راستی چه شده که می‌خواهند دکتر کوپنی تربیت کنند؟ چوب دکتر کوپنی را دکترهای الان که تا زمان فارغ‌التحصیلی اینان معلوم نیست

چقدر بتوانند کار کنند، می‌خورند یا مردم عادی؟ این موضوع هم آیا بیشتر به پزشکان مربوط می‌شود یا مردم عادی؟ دکتر کوپنی البته حیثیت پزشکان را پایمال می‌کند، اما سلامت مردم که به خطر می‌افتد از آن حیثیت اهمیت بیشتری دارد.

- نسخه الکترونیک را می‌خواهند بدون کوچک‌ترین اصلاحی در امور به‌هم‌ریخته‌ای که گفته شد، ایجاد کنند. با همین ارتباطات اینترنتی که اوضاعش را می‌دانیم تحویل دارو از داروخانه بدون نسخه الکترونیک را ممنوع کنند. چه مشکلاتی برای تهیه دارو فراهم خواهد شد بماند. در اوضاع به‌هم‌ریخته‌ای که ذکرش رفت نسخه الکترونیک و نه کاغذی بدون کمترین زیرساخت جز دردرسر بیشتر چه چیزی به ارمغان خواهد آورد؟ راستی به پزشکان بیشتر مربوط می‌شود یا مردمی که باید ویزیت شوند؟ - باید از روزی رسید که پزشکان هم نسبت به این موضوعات بی‌تفاوت شوند و نسبت به آنچه می‌بینند و قادر به درکش هستند، واکنشی نشان ندهند و اعتراض نکنند. اصلاً چرا باید اعتراض کنند؟ وقتی به تعرفه‌هایی که بیمه‌ها و نه مردم باید بپردازند اعتراض می‌کنند بلافاصله از مردم و نه از بیمه‌ها می‌شنوند که «خب مردم ندارند» یا «بقیه مشاغل چی؟» و کسی هم نمی‌پرسد چرا در افغانستان ۱۰برابر این است؟ کسی به انگیزه پزشکان در ارتقای کیفیت سلامت دقت نمی‌کند یا بساور نمی‌کند. همه‌چیز را به نحو آزاردهنده‌ای از زاویه منافع حقیر مالی می‌بینند و بس! عرق سردی بر تو می‌نشیند و ساکت می‌شوی! وقتی پزشکان به ظرفیت‌ها اعتراض می‌کنند، پاسخ این است که نمی‌خواهند دست زیاد شود. تهمتی گراحت‌آمیز که عمق وجود معترضین اصلی که عمر خود را صرف آموزش و حمایت جوانان کرده‌اند، می‌فرساید. راستی با این تفصیل وقتی عرصه عمومی رسانه‌ها و مردم عادی این‌قدر از مسائل سلامت که بخشی از مهم‌ترین نیازمندی‌هایشان است، بی‌اطلاع و بی‌تفاوت هستند، کسی از بی‌تفاوتی پزشکان و جوامع پزشکی (آنها که مانده‌اند) نمی‌پرسد؟ آیا موج مهاجرت یکی از دلایلش همین به بی‌تفاوتی رسیدن و آن عرق سرد و این کراهت نیست؟

گزارش

شهری برای معتادان؟

هفته گذشته خبری منتشر شد درباره تاسیس دهکده‌ها یا شهرهایی برای بازگرداندن معتادان متجاهر به جامعه. این طرح را رئیس پلیس پایتخت در دیدار از یک مرکز بازپروری اعلام کرد و گفت که تلاش می‌شود در این شهرها یا دهکده‌های سلامتی که برای معتادان متجاهر طراحی شده، آنها را با یک شب ملایم به جامعه بازگرداند. در سال‌های اخیر تلاش‌های زیادی برای مقابله با اعتیاد شد. زمانی مجازات‌های سنگین برای قاچاقچی‌های مواد مخدر در نظر گرفته شد و روزگاری هم روی بازپروری و بازگرداندن معتادان به جامعه سرمایه‌گذاری شد. حالا در جدیدترین اقدام از راه‌اندازی دهکده‌های سلامت برای بازگشت معتادان به جامعه سخن به میان آمده است. پیش‌ترها و در دهه ۶۰ هم طرحی به اسم «جزیره فارو» برای جمع‌آوری و گرد هم آوردن معتادان اجرا شده بود که به دلیل نتایج نامناسبش تعطیل شد. نخستین بار این خبر را سردار حسین رحیمی، فرمانده انتظامی تهران بزرگ اعلام کرد و در چهاردهم آذرماه اسامی با اشاره به اقدامات انجام‌شده برای تجهیز و گسترش مرکز نگهداری ودرمان وکاهش آسیب‌های ماده ۱۶ سروش گفت: «اقدامات لازم برای ایجاد «شهر سلامت» شروع شده و ما طرح کامل و هادی آن را ارائه داده‌ایم تا این شهرک ۱۷۰هزارنفری به همراه کارکنی در آن مثل مرکز تفریحی و سرگرمی و ورزشی و… راه‌اندازی شود و افراد درگیر اعتیاد آرام‌آرام به جامعه و کار و زندگی بازگردند». سردار رحیمی از ویژگی‌های دهکده سلامت گفته بود که شباهتی به «جزیره» مخوف آن‌را اجرایی کرد.

سرزمین سبز

حیوان‌ستیزی با طعمِ قانون^(۱)

رامتین غفاری*

از همان ترم اولی که به‌عنوان دانشجوی حقوق مشغول تحصیل شدم، یک ترجیح‌بند در کلام استادان ما بود که «قانون‌گذار حکیم است و عملی لغو انجام نمی‌دهد». آن‌قدر این عبارت را شنیدیم که باورمان شد و آن را به‌عنوان اصلی بدیهی پذیرفتیم؛ اما در چند سال اخیر، شاهد تصویب قوانین و مطرح‌شدن طرح‌ها و موضوعاتی در مجلس شورای اسلامی هستیم که کم‌کم به آن عبارت شک کرده‌ام و جایگاه آن در باور من، متزلزل شده است.

به‌تازگی طرحی در مجلس مطرح شده تحت عنوان «صیانت از حقوق عامه در مقابل حیوانات مضر و خطرناک». اگر بخواهیم فقط به‌عنوان این طرح و به‌ویژه عبارت «مضر و خطرناک» بپردازم و از نظر منطقی و حقوق حیوانات آن را نقد و بررسی کنم، خود مثنوی هفتادمین می‌شود و می‌تواند به‌تنهایی موضوع مقاله‌ای مستقل باشد. آنچه در اینجا می‌خواهم به آن بپردازم، نفس این قانون و حیوان‌ستیزی مستتر در آن و نگاه حیوان‌ستیزانه بخشی از مسئولان است و عواقبی که به‌همراه دارد.

یکی از اصول قانون‌گذاری در ممالک متمدن دنیا، هماهنگی قانون با عرف جامعه، خواست اکثریت مردم، نظرات کارشناسان و عقل سلیم است. چنین قانونی به‌راحتی مورد پذیرش اکثریت شهروندان قرار می‌گیرد و از سوی مردم، لازم‌الرعایه محسوب می‌شود و اجرای آن، نیازی به داغ و درفش و گشت‌های ویژه و… ندارد و متخلفان از این قانون، در نگاه جامعه، منفور و مطرود و قانون‌شکن شناخته می‌شوند؛ اما اگر چنین نباشد و قانون وضع شده، با عرف و فرهنگ و خواست شهروندان هماهنگ و متناسب نباشد، آن‌وقت قانون‌شکنی و قانون‌گریزی و دورزدن قانون، امری طبیعی و رایج می‌شود و این امر معضلات زیادی را به‌همراه دارد که مهم‌ترین تالی فاسد آن، زائل‌شدن قبح قانون‌شکنی است؛ قانون‌گذار، ما، این موضوع را در رابطه با ممنوعیت ویدئو یا تجهیزات دریافت برنامه‌های ماهواره‌ای و… تجربه کرده است و باز بر تجربه‌کردن این اصرار دارد!

درباره این‌س طرح و مطرح‌شدنش در مجلس، برخی منتقدان عدم اولویت‌سنجی در مجلس را بیان می‌کنند و اینکه در چنین شرایطی که کشور غرق در مشکلات فراوان در زمینه‌های مختلف است، چرا مجلس تمامی معضلات و مشکلات بسیار مهم‌تر را رها کرده و به چنین موضوعی می‌پردازد. اما من با این نقد موافق نیستم، چراکه این نقد تلوخا نگهداری و سرپرستی‌کردن از برخی حیوانات خانگی را معضل و مشکل می‌داند و فقط می‌گوید امروز ما مشکلات مهم‌تر و بزرگ‌تری داریم و «فعلًا» موقع پرداختن به این معضل نیست و اولویت، فعلاً با مسائل مهم‌تر است؛ درحالی‌که اصلاً نگهداری از برخی حیوانات که به آنها حیوان خانگی یا اصطلاحاً پت گفته می‌شود، در هیچ جامعه‌ای معضل و مشکل نیست و در تمام دنیا هم رواج دارد و بسیاری از روان‌شناسان به تأثیرات مثبت آن در خانه و روح و روان خانواده و تزریق لطافت و روحیه صلح‌جویی و مهرابانی بین انسان‌ها و بین انسان و طبیعت و حتی تأثیرات مثبت آن بر هوش و رفتار اجتماعی فرزندان خانواده اذعان دارند و این امر –چنانچه خواهم گفت- مورد تأیید دین اسلام هم بوده است. ضمن اینکه بسیاری از حیوانات خانگی، به‌خاطر وجود انسان‌های حیوان‌آزار و حیوان‌ستیز و خیابان‌های نامن برای حیوانات و پیدانکردن غذای مناسب، دچار آسیب‌های جسمی جدی و شدید می‌شوند و توسط حامیان حیوانات، درمان شده و نگهداری می‌شوند و رهاکردن آنها در سطح شهرها و روستاها ممکن نیست و اغلب این حیوانات، به‌خاطر آسیب‌هایی که دیده‌اند، اصولاً دیگر قادر به زندگی مستقل نیستند و باید در محیطی امن، تحت حمایت باشند. البته حالا که سخن به اینجا کشید، جا دارد سؤالی از نمایندگان حامی این طرح و امضانکننده‌های آن بپرسم: راستی، بالاخره سرنوشت (لایحه قانونی حمایت از حیوانات) با تمام نواقص آن و ان‌قلت‌هایی که به آن وارد است چه شد و به کجا رسید؟ عاقبت طرح «ممنوعیت حیوان‌آزاری» چه شد؟!

♦دانش‌آموخته رشته حقوق و حامی حقوق حیوانات

راشائودی: هرکس بتواند شواهدی مبنی بر تلاش برای مسموم‌سازی نائالی، منتقد دولت پوتین، ارائه دهد ۷۰ هزار دلار جایزه می‌گیرد. جایزه پیشنهادی به سه بخش جداگانه تقسیم می‌شود که به هرکسی که بتواند ویدئویی از هتل با اطلاعات قابل تأیید درباره مسمومیت و همچنین جزئیاتی در مورد آنچه متهمان در حال حاضر انجام می‌دهند، ارائه دهد، اهدا می‌شود.

سان‌سنتینل: ترامپ، رهبر جمهوری‌خواه سابق کاخ سفید، بعد از سال‌ها انتقاد از باراک اوباما، به تحسین از این چهره دموکرات سرشناس آمریکا پرداخت. ترامپ، رئیس‌جمهوری پیشین آمریکا، شنبه در آغاز تور چهارروزه «تاریخ» با بیل اورابلسی، روزنامه‌نگار آمریکایی، درباره باراک اوباما، رهبر اسبق کاخ سفید گفت: از او خوش می‌آمد، او را دوست داشتم، باهوش و تیزبین بود.

سیدنی مورنینگ: جولیان آسانز در جریان حضور در دادگاه تجدیدنظر سکتته کرد. استلا موریس، نامزد آسانز، مؤسس ویکی‌لیکس، در پستی اینستاگرامی اعلام کرد که وی در اکتبر سال جاری میلادی و در جریان دادگاه تجدیدنظر دچار سکتته شد و باید از زندان آزاد شود. نامزد آسانز نگفت که شرایط مؤسس ویکی‌لیکس پس از سکتته چطور است.

بی‌بی‌سی: کلیسای کاتولیک سیسیل، پس از اینکه اسقف آن به گروهی از کودکان گفت که بابائونل وجود ندارد، از والدین این کودکان عذرخواهی کرد. به گزارش رسانه‌های ایتالیایی، هفته گذشته در یک مراسم مذهبی، اسقف آنتونیو استالیانو همچنین گفت که لباس فرمز بابائونل توسط کوزاکا برای تبلیغات انتخاب شده است. نظرات این اسقف موجب عصبانی‌شدن والدین کودکان حاضر در مراسم شده بود.

روایتی: لینا ورتمولر، اولین سینیماگر زن نامزد جایزه اسکار بهترین کارگردانی در تاریخ سینما، در ۹۳سالگی درگذشت. رسانه‌های ایتالیایی خبر درگذشت ورتمولر را تأیید کردند. به گفته یکی از دوستان این سینیماگر، ورتمولر در کنار دخترش و دیگر عزیزانش در آرامش در خانه‌اش از دنیا رفت. او به خاطر فیلم «هفت‌زیا» محصول ۱۹۷۵ نامزد اسکار بود.

دیلی‌میل: لورا شپرد چرچلی ۷۴ساله که دختر آلن شپرد اولین فضانورد آمریکایی است، به همراه پنج نفر دیگر با فضاییماي شرکت خصوصی «پلو اورجین» متعلق به جف بزوس سفری کوتاه به فضا انجام داده است. این فضاپیما با موفقیت به مداری کم‌ارتفاع رسید؛ جایی که مسافران توانستند موقتا بی‌وزنی را تجربه کنند. این سومین پرتاب پلو اورجین در سال ۲۰۲۱ بود.